ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1951

Vyhlásené: 27.12.1951 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

103.

Zákon

zo dňa 19. decembra 1951

o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Časť I.
Organizácia a vykonávanie preventívnej a liečebnej starostlivosti.

Úlohy preventívnej a liečebnej starostlivosti.

§ 1.

Štát poskytuje zdravotnú starostlivosť preventívnu a liečebnú jednotne tak, aby zabezpečil plynulú, sústavnú a hodnotnú starostlivosť o človeka, zameranú prednostne na pracujúcich a na zabezpečenie zdravého rozvoja novej generácie.

§ 2.

Jednotnú preventívnu a liečebnú starostlivosť plánuje, organizuje, vedie a kontroluje, bez ujmy ustanovení § 13, Ministerstvo zdravotníctva, a podľa jeho smerníc a pokynov národné výbory (ďalej len orgány štátnej zdravotnej správy). Pri plnení svojich úloh sa tieto orgány v súčinnosti s dobrovoľnými organizáciami, najmä s jednotnou odborovou organizáciou, opierajú o najširšiu účasť pracujúcich, ktorým náleží aj priama kontrola nad vykonávaním preventívnej a liečebnej starostlivosti.

§ 3.

Orgány štátnej zdravotnej správy a pracovníci v zariadeniach preventívnej a liečebnej starostlivosti sú povinní sústavne zvyšovať zdravotnú úroveň ľudu a plniť všetky svoje úlohy svedomite a v súlade s poznatkami vedy pri vedomí významu starostlivosti o zdravie človeka pre neustály rozvoj výrobných síl.

§ 4.

Orgány štátnej zdravotnej správy sú oprávnené robiť všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie preventívnej a liečebnej starostlivosti; môžu najmä nariadiť:

a) povinné zdravotné prehliadky obyvateľstva a diagnostické skúšky,

b) povinné hlásenie určitých nemocí alebo iných skutočností významných s hľadiska zabezpečenia preventívnej a liečebnej starostlivosti,

c) vykonávanie hromadných preventívnych a liečebných opatrení, ako aj opatrení protiepidemických,

d) povinné liečenie určitých nemocí.

§ 5.

Štát poskytuje preventívnu a liečebnú starostlivosť

a) prednostne a bezplatne poistencom národného poistenia a ich rodinným príslušníkom v rozsahu nárokov podľa predpisov o národnom poistení,

b) bezplatne v iných prípadoch v rozsahu a za podmienok určených inými predpismi a

c) za náhradu vo všetkých ostatných prípadoch.

§ 6.
Zdravotné obvody.

Poskytovanie základnej preventívnej a liečebnej starostlivosti je organizované podľa zdravotných obvodov, ktorých vymedzenie vykonajú národné výbory podľa smerníc Ministerstva zdravotníctva.

Výkonné zariadenia.

§ 7.

(1) Pre poskytovanie preventívnej a liečebnej starostlivosti sa určujú tieto druhy výkonných zdravotníckych zariadení:

a) nemocnice (zásadne so zdravotníckym strediskom):

okresné,

krajské;

b) odborné ústavy liečebné a ošetrovacie (včítane ústavov kúpeľných a klimatických):

liečebne pre tuberkulózu,

psychiatrické liečebne,

iné odborné liečebne,

ozdravovne,

nočné sanatóriá,

ošetrovacie ústavy;

c) zariadenia ambulantnej starostlivosti:

ošetrovateľské stanice,

lekárske stanice,

zdravotnícke strediská obvodné, okresné a krajské;

d) zariadenia starostlivosti o ženu a dieťa:

pôrodnice,

dojčenské ústavy,

detské domovy (pre deti do 3 rokov),

jasle,

ženské poradne,

detské poradne;

e) výskumné ústavy v odbore preventívnej a liečebnej starostlivosti;

f) transfúzne stanice, stanice záchrannej služby.

Pokiaľ uvedené zariadenia sú výlučne určené pre starostlivosť o zamestnancov priamo v závodoch, označujú sa ako závodné; pokiaľ sú určené pre starostlivosť o deti, označujú sa ako detské. Zariadenia, ktoré využívajú prírodné liečivé zdroje, sa označujú ako kúpeľné. Ak slúžia zariadenia zároveň účelom vysokoškolskej lekárskej výuky, označujú sa ako fakultné.

(2) Minister zdravotníctva môže nariadením určiť ďalšie druhy zariadení preventívnej a liečebnej starostlivosti a meniť ich výpočet uvedený v odseku 1.

§ 8.

Všetky zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti zriaďujú a prevádzajú, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, orgány štátnej zdravotnej správy.

§ 9.

Závody sú povinné zo svojich prostriedkov zriaďovať a udržovať závodné zariadenia pre preventívnu a liečebnú starostlivosť o svojich pracujúcich. Náklady na tieto zariadenia sa uhradzujú z prostriedkov závodu s výnimkou vecných nákladov na vystrojenie závodných zariadení zdravotníckymi prístrojmi a nástrojmi a na udržovanie týchto prístrojov a nástrojov, na zásobenie zdravotníckymi potrebami, a osobných nákladov na pracovníkov pre zdravotnícku prevádzku, ktoré znášajú orgány štátnej zdravotnej správy.

§ 10.

Minister zdravotníctva môže po dohode s kompetentným ministrom dať socialistickým právnickým osobám súhlas na to, aby za obdobných podmienok ako závody zriaďovaly a udržovaly jednotlivé zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti.

§ 11.

(1) Zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti môžu byť v záujme prehĺbenia tejto starostlivosti alebo v záujme hospodárnejšieho zvládnutia ich úloh účelne združované.

(2) Všetky zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti sú podriadené národným výborom alebo vzhľadom na ich význam priamo Ministerstvu zdravotníctva.

§ 12.
Osobná a vecná pomoc.

(1) Ak nemožno zabezpečiť plnenie naliehavých úloh preventívnej a liečebnej starostlivosti prostriedkami na to určenými, môže okresný národný výbor uložiť potrebnú osobnú a vecnú pomoc, najmä pre zabezpečenie dopravy a spojenia. Ak je však ohrozený život, je povinný poskytnúť potrebnú pomoc každý i bez vyzvania okresného národného výboru.

(2) Náhradu za stratu na odmene za prácu a za skutočnú škodu na veciach, ktoré vznikly plnením povinnosti podľa odseku 1, poskytne okresný národný výbor.

Časť II.
Poskytovanie osobitnej liečebnej starostlivosti.

§ 13.

(1) Osobitnú liečebnú starostlivosť podľa predpisov o národnom poistení plánuje, organizuje, vedie a kontroluje jednotná odborová organizácia a poskytujú ju orgány vykonávajúce národné poistenie nemocenské.

(2) Osobitná liečebná starostlivosť, ako súčasť preventívnej a liečebnej starostlivosti, podlieha metodologickému vedeniu a hlavnému odbornému dozoru Ministerstva zdravotníctva.

§ 14.

Zariadenia určené na vykonávanie osobitnej liečebnej starostlivosti spravuje a prevádza jednotná odborová organizácia, ktorá môže tieto zariadenia so súhlasom ministra zdravotníctva aj zriaďovať.

§ 15.

Minister zdravotníctva a Ústredná rada odborov určí novú náplň a rozsah osobitnej liečebnej starostlivosti, najmä vymedzením indikácií. Taktiež určí, ktoré zariadenia sú určené na vykonávanie osobitnej liečebnej starostlivosti a vykonajú z toho vyplývajúce vzájomné majetkovo-právne úpravy v rozsahu potrebnom pre plnenie úloh preventívnej a liečebnej starostlivosti a osobitnej liečebnej starostlivosti.

Časť III.
Ustanovenia vykonávacie, prechodné a záverečné.

§ 16.

(1) Minister zdravotníctva sa splnomocňuje, aby vydával podrobné predpisy na vykonanie časti I, najmä aby

1. podrobne upravil poskytovanie preventívnej a liečebnej starostlivosti a vykonávanie posudkovej služby, a to pokiaľ ide o poistencov národného poistenia nemocenského po dohode s jednotnou odborovou organizáciou,
2. určil po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho a ministrom financií spôsob a výšku úhrady za starostlivosť poskytovanú podľa ustanovenia § 5 písm. c),
3. vydal po dohode s jednotnou odborovou organizáciou podrobné predpisy o poskytovaní základnej preventívnej a liečebnej starostlivosti v zdravotných obvodoch,
4. vydal podrobné predpisy o úlohách jednotlivých druhov zariadení, o ich vnútornom členení a ich prevádzke,
5. vydal po dohode s ministrom vnútra podrobné predpisy o správe jednotlivých zariadení a ich účelnom združovaní,
6. určil normy osobného a vecného vystrojenia a spotrebné normy v zariadeniach,
7. určil po dohode s jednotnou odborovou organizáciou, ktoré zariadenia sú závody povinné zriaďovať a udržovať podľa svojho druhu, rozsahu a významu (normy preventívnej a liečebnej starostlivosti o pracujúcich v závodoch), a po dohode s kompetentnými ministrami bližšie určil, ako majú byť rozdelené náklady na prevádzku týchto zariadení medzi závodmi a orgánmi štátnej zdravotnej správy,

8. vydal po dohode s ministrom financií a jednotnou odborovou organizáciou smernice pre poskytovanie náhrad podľa § 12 ods. 2,
9. prispôsobil doterajšiu sieť zdravotníckych zariadení organizácii podľa tohto zákona.

(2) Podrobné predpisy na vykonanie časti I v odbore národnej bezpečnosti a väzenskej správy s potrebnými odchýlkami určia kompetentní ministri po dohode s ministrom zdravotníctva.

(3) Vláda upraví nariadením podmienky a rozsah poskytovania preventívnej a liečebnej starostlivosti požívateľom dôchodkov podľa zákona č. 164/1946 Sb., o starostlivosti o vojenských a vojnových poškodencov a obete vojny a fašistickej perzekúcie, a iným osobám, na ktoré sa vzťahuje uvedený zákon.

§ 17.

(1) Dňom 1. januára 1952 prechádzajú do vlastníctva štátu bez náhrady nehnuteľné i hnuteľné veci Ústrednej národnej poisťovne, ktoré slúžia alebo sú určené výhradne alebo prevažne na zdravotnícke účely s výnimkou vecí, ktoré slúžia alebo sú určené na vykonávanie osobitnej liečebnej starostlivosti.

(2) Minister zdravotníctva po dohode s Ústrednou radou odborov určí, ktorý majetok prechádza podľa ustanovenia odseku 1 do vlastníctva štátu, a určí prípadné odchýlky.

(3) Do vlastníctva štátu prechádzajú dňom 1. januára 1952 za náhradu aj nehnuteľnosti, ktoré nie sú vo vlastníctve Ústrednej národnej poisťovne, ale slúžia výhradne alebo prevažne na prevádzku ambulatórií alebo zdravotníckych stredísk.

(4) Pre prevzatie majetku uvedeného v odsekoch 1 a 3 platia ustanovenia časti I zákona č. 185/1948 Sb., o zoštátnení liečebných a ošetrovacích ústavov a o organizácii štátnej ústavnej liečebnej starostlivosti.

(5) Hnuteľné veci, ktoré sú časťou majetkových podstát národných podnikov a slúžia alebo sú určené pre zdravotnícku prevádzku závodných zariadení v rozsahu zodpovedajúcom ustanoveniu § 9, prevedie kompetentný minister do právomoci ministra zdravotníctva, ktorý o tomto majetku urobí potrebné opatrenia v odbore vlastnej pôsobnosti.

§ 18.

Opatrenia urobené vo shode s ustanoveniami tohto zákona pred jeho účinnosťou platia ako opatrenia urobené na jeho vykonanie.

§ 19.

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sa vzťahujú na veci upravené týmto zákonom, najmä

1. zákon č. 68/1870 r. z., o organizácii verejnej služby zdravotnej a predpisy vydané podľa neho,
2. zák. čl. XIV/1876, o usporiadaní verejného zdravotníctva a predpisy vydané podľa neho,
3. zákon č. 332/1920 Sb., ktorým štát prejíma výkony zdravotne-policajné, v znení zákona č. 236/1922 Sb., a predpisy vydané podľa neho,
4. vládne nariadenie č. 279/1942 Sb., o verejnom zdravotníctve, v znení vládneho nariadenia č. 188/1944 Sb., a predpisy vydané podľa neho,
5. ustanovenia §§ 27 až 31 a § 59 zákona č. 164/1946 Sb.,
6. zákon č. 49/1947 Sb., o poradenskej zdravotnej starostlivosti a predpisy vydané podľa neho,

7. ustanovenia zákona č. 99/1948 Sb., o národnom poistení, v znení zákona č. 269/1949 Sb., a predpisov vydaných podľa neho, pokiaľ sa vzťahujú na veci upravené týmto zákonom,
8. ustanovenia časti II zákona č. 185/1948 Sb.,
9. vládne nariadenie č. 49/1949 Sb., o správe štátnych liečebných a ošetrovacích ústavov.

(2) Do vydania predpisov podľa tohto zákona sa postupuje primerane podľa predpisov doterajších, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto zákonom.

§ 20.

Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na preventívnu a liečebnú starostlivosť v odbore brannej moci a pohraničnej stráže; jej obdobnú úpravu podľa zásad tohto zákona vykonajú kompetentní ministri.

§ 21.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1952; vykoná ho minister zdravotníctva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Plojhar v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.